

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.13.2024

Łódź, 10 stycznia 2025 r.

Pan

Patryk Marian

Prezydent Miasta Bełchatowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 28 czerwca 2024 r. oraz 4-5 lipca 2024 r. pracownicy Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przeprowadzili kontrolę kompleksową Miasta Bełchatowa, w zakresie Realizacja zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie upoważnienia wydanego 20 czerwca 2024 r. przez Panią Anettę Chlebicką Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej, działającą z upoważnienia Wojewody Łódzkiego.

Czynności kontrolne przeprowadzono w Urzędzie Miasta Bełchatowa oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bełchatowie.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w Protokole z kontroli, sporządzonym w dniu 6 listopada 2024 r. Pan Patryk Marjan Prezydent Miasta Bełchatowa² pismem z dnia 15 listopada 2024 r. znak WS.8135.1.2024, wniósł pisemne zastrzeżenia do treści Protokołu. Po przeprowadzeniu przez zespół kontrolny analizy wniesionych zastrzeżeń, do kierownika jednostki podlegającej kontroli³ przekazano Stanowisko zespołu kontrolnego w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń do protokołu z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Mieście Bełchatowie⁴ oraz Aneks do Protokołu z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Mieście Bełchatowie⁵.

¹ ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn.zm.)
dalej: ustawa

² dalej: Prezydent Miasta Bełchatowa

³ Prezydent Miasta Bełchatowa

⁴ z dnia 12 grudnia 2024 r.

⁵ z dnia 12 grudnia 2024 r., dalej: Aneks

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Protokół wraz z Anekssem został podpisany w dniu 20 grudnia 2024 r. przez Prezydenta Miasta Bełchatowa, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełchatowie oraz Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał na podstawie Statutu, nadanego Uchwałą Nr XVII/124/11 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 24 listopada 2011 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 17/2023 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 16 marca 2023 r. Statut oraz Regulamin nie uwzględniały zmian wprowadzonych znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej⁶ w zakresie nazewnictwa, co uznaje się za uchybienie o charakterze formalnym niemające wpływu, na jakość realizowanych zadań, jednak wymagające uaktualnienia.

W okresie objętym kontrolą na terenie Miasta Bełchatowa obowiązywały dwa programy przeciwdziałania przemocy:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023 przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/195/20 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 26 listopada 2020 r.;

2. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024 -2030 przyjęty Uchwałą Nr III/7/27 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 27 maja 2024 r.

Zadania w nich zaplanowane zostały zaprojektowane adekwatnie do potrzeb społeczności lokalnej i do możliwości Miasta Bełchatowa (wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację). Działania były realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Kontrolującym udzielono wyjaśnień w zakresie przyjęcia drugiego dokumentu w II kwartale 2024 r., w których to wskazano na okoliczności zmiany na stanowisku Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego oraz potrzebę dokonania analizy realizacji uprzednio obowiązującego Programu i przeprowadzenia diagnozy środowiska lokalnego pod kątem wyznaczenia priorytetowych przedsięwzięć na kolejne lata.

W ocenie Kontrolujących, brak lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r. nie miał negatywnego wpływu na jakość prowadzonych działań, jednak stanowi naruszenie zapisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w którym gmina została zobligowana w ramach realizacji zadań własnych, do opracowania ww. dokumentu. Brak sformalizowanych działań wraz z określeniem terminów i podmiotów odpowiedzialnych może skutkować problemami w

⁶ 22 czerwca 2023 r. weszły w życie niektóre przepisy wprowadzone ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U. z 2023r. poz. 535.)

bieżącej realizacji, szczególnie w odniesieniu do podmiotów współpracujących z Miastem Bełchatów w obszarze przeciwdziałania przemocy. Zwrócono również uwagę, że w nowym Programie⁷ obok nowej nomenklatury, nadal występują określenia mające stygmatyzujący charakter tj.: „sprawca przemocy” czy „przemoc w rodzinie”, co zgodnie z zamysłem ustawodawcy⁸ powinno zostać wyeliminowane. Pomocny w opracowywaniu lokalnych programów przeciwdziałania przemocy domowej jest *Materiał instruktażowy przeznaczony dla realizatorów zadania własnego polegającego na opracowaniu i realizacji lokalnych programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej* przekazany przez organ nadzoru 6 sierpnia 2024 r. (pismo znak: RPS-I.9450.2.2024) do jednostek samorządu terytorialnego.

Zadanie własne, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, w okresie objętym kontrolą było realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2023⁹, Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024 -2030¹⁰ oraz poprzez dyżury Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego. W ofercie Ośrodka znajdowało się poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne oraz pedagogiczne prowadzone przez specjalistę ds. pracy z osobami stosującymi przemoc.

W zakresie realizacji zadania wskazanego w art. 6 ust.2 pkt 3 ustawy, Miasto Bełchatów zabezpieczyło osobom doznającym przemocy domowej miejsce schronienia. Należy jednak zwrócić uwagę, że dostępność miejsc jest w tym przypadku uwarunkowana możliwościami lokalowymi placówek, z którymi pracownicy Ośrodka kontaktują się w razie pojawienia się takiej potrzeby. Dobrą praktyką rekomendowaną przez organ nadzoru w przypadku braku na terenie gminy/powiaty placówki zapewniającej miejsca schronienia jest opracowanie procedury wewnętrznej uwzględniającej schemat czynności, bazę kontaktów czy wykaz placówek, z których pomocy można skorzystać, tak by maksymalnie skrócić czas

⁷ Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024 -2030 przyjęty Uchwałą Nr III/7/27 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 27 maja 2024 r.

⁸ ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

⁹ Uchwała Nr XXVIII/195/20 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 26 listopada 2020 r.

¹⁰ Uchwała Nr III/7/27 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 27 maja 2024 r.

udzielanie niezbędnej pomocy w sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy domowej.

W okresie objętym kontrolą na terenie Miasta Bełchatowa funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Nr 377/2023 Prezydenta Miasta Bełchatowa z dnia 22 września 2023 r., gdzie w § 2 określono jego 15 osobowy skład, spełniający wymogi art.9a ust.3, 3a, 4 i 5 ustawy.

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania, normowała Uchwała Nr LX/476/23 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 31 sierpnia 2023 r. zmieniona Uchwałą Nr LXI/485/23 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 28 września 2023 r. oraz Uchwałą Nr LXII/497/23 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 26 października 2023 r.

Dokumentem regulującym pracę Zespołu w okresie objętym kontrolą był Regulamin pracy Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bełchatowie.

W toku czynności kontrolnych do wglądu przedstawiono Kontrolującym porozumienia zawarte pomiędzy Prezydentem Miasta Bełchatowa, a podmiotami których przedstawiciele wchodził w skład Zespołu.

Zgodnie z brzmieniem art. 9c ust. 7 ustawy, Administrator danych – w tym przypadku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie, stosował niezbędne zabezpieczenia danych osobowych gromadzonych w związku z działalnością zespołu/grup diagnostyczno-pomocowych.

Sposób gromadzenia i przechowywania informacji przez Zespół i grupy diagnostyczno-pomocowe nie budził zastrzeżeń Kontrolujących. Spotkania Zespołu odbywały się z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 9a ust. 7 ustawy. Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje zawodowe. Za uchybienie o charakterze formalnym uznano niespójności w danych statystycznych przedstawionych w sprawozdaniach z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej w zakresie liczby osób uczestniczących w ww. szkoleniach. Powyższe uchybienie nie miało wpływu na jakość świadczonej pomocy.

W zakresie funkcjonowania Zespołu w okresie objętym kontrolą Kontrolujący zwrócili uwagę na następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- nieprawidłowość w zakresie braku dokumentowania informacji o nieobecności członka Zespołu Interdyscyplinarnego na posiedzeniu Zespołu w dniach 21.02.2024 r.; 24.04.2024 r.; 12.06.2024 r. (art.9a ust.7g ustawy);
- nieprawidłowość w zakresie realizacji zapisu art. 9a ust. 10a ustawy w 4 sprawach: ZI.460.10.2024; ZI.460.12.2024; ZI.460.27.2024; ZI.460.28.2024;
- nieprawidłowość w zakresie realizacji zapisu § 20 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz.1870)¹¹ w związku z § 14 ust. 1 rozporządzenia w 2 sprawach: ZI.460.103.2023; ZI.460.107.2023;
- nieprawidłowość polegająca na przekroczeniu terminu na przekazanie formularza „Niebieska Karta-A” do Zespołu § 7 ust. 1 rozporządzenia;
- uchybienie formalne w zakresie braku pieczęci podmiotu wszczynającego procedurę na formularzu „Niebieska Karta-A” w 3 sprawach: ZI.460.10.2024; ZI.460.12.2024; ZI.460.27.2024.

Zweryfikowana przez Kontrolujących dokumentacja 10 procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w okresie objętym kontrolą wskazuje na usystematyzowane prowadzenie działań adekwatnie do problemów zdiagnozowanych w rodzinie.

Za uchybienia stwierdzone podczas kontroli w zakresie treści Statutu i Regulaminu Organizacyjnego odpowiedzialny jest Dyrektor Ośrodka.

Za uchybienia stwierdzone w zakresie treści lokalnych programów przeciwdziałania przemocy obowiązujących w okresie objętym kontrolą odpowiedzialny jest Dyrektor Ośrodka, jako jednostki realizującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz Prezydent Miasta Bełchatowa.

Za nieprawidłowość w zakresie braku opracowanego programu przeciwdziałania przemocy, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r. odpowiedzialny jest Dyrektor Ośrodka, jako jednostki realizującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz Prezydent Miasta Bełchatowa.

Za uchybienie w zakresie przedstawienia danych w sprawozdaniu resortowym z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 r. niezgodnie ze stanem faktycznym odpowiedzialny jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka

¹¹ Dalej: rozporządzenie

Pomocy Społecznej w Bełchatowie – jako zatwierdzający sprawozdanie resortowe przekazywane przez Miasto Bełchatów z obszaru przeciwdziałania przemocy.

Za uchybienia w zakresie braku pieczęci podmiotu wypełniającego formularz „Niebieska Karta-A” bezpośrednio odpowiedzialny jest przedstawiciel podmiotu, który wypełnił formularz wszczynający procedurę.

Za nieprawidłowości w zakresie powoływania grup diagnostyczno-pomocowych przed uzyskaniem stosownych upoważnień od wszystkich członków Zespołu odpowiedzialni są Przewodnicząca Zespołu i Zastępca Przewodniczącej Zespołu.

Za nieprawidłowość w zakresie braku dokumentowania wszystkich działań prowadzonych przez grupę diagnostyczno-pomocową odpowiedzialny jest koordynator grupy diagnostyczno-pomocowej.

Za nieprawidłowości w zakresie braku dokumentowania nieobecności członków Zespołu na posiedzeniach Zespołu, odpowiedzialna jest Przewodnicząca Zespołu.

Za nieprawidłowość w zakresie przekroczenia terminu na przekazanie formularza „Niebieska Karta-A” wszczynającego procedurę odpowiedzialna jest osoba (przedstawiciel podmiotu uprawnionego) wypełniająca formularz.

Wykonanie zadań w zakresie objętym kontrolą oceniano **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Wobec powyższego, zgodnie z § 19 ust.1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej¹², w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami zalecam:

1. Na bieżąco aktualizować zapisy dokumentów wewnętrznych (Statut Ośrodka, Regulamin Organizacyjny Ośrodka) do obowiązujących przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Powoływać grupy diagnostyczno-pomocowe zgodnie z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z zapisami Regulaminu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Bełchatowie.
3. Dokumentować wszystkie działania realizowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
4. Każdorazowo dokumentować rodzaj nieobecności członków Zespołu Interdyscyplinarnego na posiedzeniach Zespołu (usprawiedliwiona/

¹² Dz.U. z 2023 r. poz. 1165

nieusprawiedliwiona) w związku z zapisami art. 9a ust. 7g ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Przekazywać do Zespołu Interdyscyplinarnego kompletnie wypełnione formularze „Niebieska Karta –A” niezwłocznie, z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 7 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów Formularzy „Niebieska Karta”¹³.
6. Zadbać, aby sporządzane dokumenty o charakterze analitycznym przedstawiały dane zgodne ze stanem faktycznym.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej¹⁴ w związku z art.7 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹⁵ kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. W przypadku braku zastrzeżeń kierownik podmiotu kontrolowanego powinien powiadomić o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, w terminie 30 dni od ich otrzymania. Informację w tym zakresie należy przekazać do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz.1870.

¹⁴ Dz. U z 2024 r. poz. 1283 ze zm.

¹⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1673.